

10. forrás

Ezek a fiatalok

Középiskola

Gazdaság, társadalom, életmód/Kultúrpolitika, korlátozott nyilvánosság.

A KISZ budapesti bizottsága által készített jelentésből, 1964

„A kispolgári individualizmus, a közöny és a passzivitás talaján termékenyülnek meg a Nyugatról számtalan csatornán hozzánk jutó egzisztencialista életjelenségek: a furcsa és többnyire egészségtelen »hobby«-k, az esetenként erkölcstelenné fajult »házibulik« és a tánczene erotikussá torzított ritmusába »menekülő« fiatalok gátlástalan kilengései. ... Átmeneti társadalmunk közízlésében bonyolult küzdelem folyik a fejlődő szocialista ízlés és a letűnt korok vagy a történelem további alakulásában már csak negatív szerepet játszó osztályok ízlésmaradványai között. A harc végső kimenetele nem kétséges, eldöntötte már a történelem, de a szocializmus teljes felépítése szempontjából nem mindegy, mikor válik uralkodóvá a szocialista közízlés! ...

gomba módra szaporodnak a luxemburgi zenét játszó amatőr zenekarok, s rendkívül nagy tömeghatást érnek el különösen a fiatalabb korosztályok között. Egy-egy ismertebb öntevékeny tánczenekar 1000-3000 fő közönséget is vonz.

Egy szűk ifjúsági réteg a nyugati életformát azonosítja a »szabad és modern étellel«, tehát a modernségnek polgári tartalmat adnak. A huligánkodó fiatalok általában a dekadens nyugati polgár életérzését igyekeznek majmolni. A zavarkeltést szórakozási programjuknak tekintik. Törekvésük mindenáron eltérni az »elfogadottól«, a közfelfogástól, igyekeznek megbotránkoztatni. Ezek a fiatalok a munkásifjúságnak elenyészően kis részét képezik, de negatív hatásuk elég jelentős. A fiatalok nagy többsége megveti őket, de elég ritkán lép fel ellenük, s gyakran viselkedésük bizonyos elemeit is átveszi (cinizmus, hányavetiség, szabadosság, durva beszéd).”

(Megjelent: Rubicon 2004/8-9 113-114.l.)

Hasznos információk

- 1) A rock & roll és a beat zenét kezdetben csak a nyugati rádióadókon hallgathattak a magyar fiatalok. Ez egyben azt is jelentette, hogy körükben is népszerűvé váltak a Szabad Európa és az Amerika Hangja magyar nyelvű adásai. Nagyon szívesen hallgatták a Radio Luxembourg zenei műsorait is. A „luxemburgi zene” kifejezés az itt hallható számok stílusára utalt.
- 2) A magyar együttesek 1965-ig szinte kizárólag külföldi számokat játszottak angol nyelven. A legdivatosabb csapatok (pl. Omega, Scampolo, Illés, Metro) körül egymással is hadakozó rajongói táborok alakultak ki. Az együtteseknek általában megvolt a maguk törzshelye, klubja, ahol rendszeresen felléptek.
- 3) Sok sikeres koncertnek adott helyet az 1961-ben a Vár aljában megnyitott Budai Ifjúsági Park.
- 4) A beatzenével kapcsolatban a politikai vezetés Magyarországon nem a tiltás, hanem a „megszelídítés” módszerét igyekezett alkalmazni. A nyugati adók ellensúlyozásaként a Kossuth rádióban elindították a Vasárnapi koktélt, amelyben már lehetett hallgatni

nyugati számokat. A KISZ patronálva a fiatalok körében divatos szórakozóhelyeket és eseményeket megpróbálta a „szocialista közízlés” normáit betartatni. A fellépési és lemezkiadási lehetőségek megadása vagy megtagadása pedig az együttesek megszabolásának volt hatékony eszköze.

Információkeresés

A jelentés szerzője milyen harc zajlik? Mik e harc kimenetelének az esélyei?

Milyen „problémákat” tár fel a jelentés?

A szöveg jellemző a kor tudományoskodó politikai nyelvezetére. Keress néhány példát erre!

Elemzés és értékelés

Miért kezelték politikai kérdésként, hogy a fiatalok hogyan szórakoznak, és milyen zenét hallgatnak?

A beatzene iránti rajongás mennyiben jelenthetett mást a nyugat-európai és a kelet-közép-európai szocialista országok fiataljai számára?